

מחשבה תורנית

מבט נוסף לפרשה

יוצא לאור ע"י מוסדות "הפקדתי שומרים"
רשת כוללים: חצות לילה. מוצאי שבת - בית שמש

גליון מס' 27

פרשת תצוה - גליון מיוחד לפורים

מחשבה בגימטריה...
ראש כולל הפקדתי שומרים

מיהו האיש? ומי יותר ממנו?

ויבוא המן ויאמר לו המלך מה לעשות באיש אשר המלך חפץ ביקרו ויאמר המן בלבו למי יחפץ המלך לעשות יקר יותר ממני: (שם פרק 1 פסוק 1)

באיש גימטריה מרדכי היהודי רמז הוא להמן, מיהו האיש שהמלך חפץ ביקרו.. אבל המן חישוב בצורה אחרת, שכן המלך גימט' המן ועל כן חשב שאחשוורוש מתכונן אליו. הטעות של המן היתה, שאותו אחד שהיה עומד בדרכו מרדכי- כאשר ניסה להרוג את "האחד" הזה, לא זו בלבד שלא הצליח בכך, כי אם הפסיד אף את מה שהיה לו, ולא נשאר ממנו כלום.

וכמו שמרומז זה בשמו של המן, המן בגימטריה = 95, המלך = 95

אכן כך היה בהתחלה. אבל כאשר "המלך" = המן, חפץ לכופף אליו עוד אחד-מרדכי, הוא התנדף ולא נשאר ממנו כלום, כי המן + אחד שווה 96, וכך גם "כלום" בגימטריה יוצא 96.

ויאמר המן בלבו למי יחפץ המלך לעשות יקר יותר ממני: (שם) כוונתו במה שאמר "יותר ממני", ממני המן, אם נוריד את מספר המן = 95 ממילים "יותר ממני" = 756 יוצא המספר 661 גימט' אסתר.

ומה שאמר המן יחפץ המלך לעשות יקר ממני" סופי תיבות כתר, המן בגאוותו הרבה לא די לו במה שנשאי אחשוורוש על פני כל השירים כי אם חשק גם בכתרו של אחשוורוש. וכך גם רימוז המן לאוהביו (בפרק 1 פסוק 1) "ויספר להם המן את כבוד עשרו ורב בניו ואת כל אשר גדלו המלך ואת אשר נשאו על השירים ועבדי המלך". דבר אחד היה חסר לו להמן, הכתר, כמו שמרומז "ואת כל אשר גדלו המלך ואת אשר נשאו", המלך=המן, ומה חסר לו כתר.

מיגון לשמחה

כימים אשר נחו בהם היהודים מאיביהם והחדש אשר נהפך להם מיגון לשמחה ומאבל ליום טוב לעשות אותם ימי משתה ושמחה ומשלח מנות איש לרעהו ומתנות לאבינים. (פרק 1 פסוק 7)

מיגון = 109 = לשמחה = 383 הפער ביניהם הוא 274 כמנין מרדכי=274. כאומר הפסוק נהפך להם מיגון לשמחה היאך? בזכות מרדכי.

מאבל=73 יום טוב=73 והיאך נעשה האבל ליום טוב בזכות אותה אחת, היא הדסה = 74 שמסרה נפשה למען הצלת כלל ישראל.

כמו כן מרומז בפסוק זה המילה המן בסופי תיבות "להם מיגון לשמחה".

מתנות אבינים כפי שנכתב במגילה = 1009 מרדכי אסתר הדסה = 1009

מדוע חמת המלך שככה - משה מול המן

ויתלו את המן על העץ אשר הכין למרדכי וחמת המלך שככה: (שם פרק 2 פסוק 1) בגמ' מגילה יג: כתוב שהמן שמח שהפור נפל על חודש אדר שבו נפטר משה רבינו, ובמדרש רבה אסתר (פ"2 פ"ג) מובא שבשעה שנתקבלה גזירת המן, בא אליהו למשה רבינו והודיעו על כך, ומשה עמד בתפילה עיין שם. ואפשר לומר הנה "וחמת המלך שככה" המלך בגימטריה 95 כך גם המן = 95, וכשתלו את המן "שככה" מילה זו עולה בגימטריה 345 כמנין משה, חמת משה על המן שנתלה שככה.

כולל הפקדתי שומרים מאחל לכל עם ישראל פורים שמח

זכור! לשמוח בפורים=722=ללמוד תורה

מאמר זה על פורים, בשונה ממאמרים אחרים, כתבנו בדרך של גימטריה, ומשני נימוקים: -האחת שדרך הגימטריה לעורר באדם פליאה ושמחה, ומה ראוי בימי אדר יותר מלהרבות בשמחה. דבר שני הנה לא סתם המילה "גימטריה" = 273 עולה בדומה לשם "מרדכי", כן זה האחד שסביבו מסתובבת לה המגילה, והוא גימטרייתו.. מורי הדרך שלנו בימי הפורים לכל הפחות אח"ז הורידהו מגדולתו..ת"מ...

רשאים כל ישראל להשתמש ולהזכיר מן הדברים שבס"ד עלה ברעיוננו, אך זכור! כל האומר דבר בשם אומרו "מביא גאולה לעולם" (מגילה ט"ו). העולה כמנין "מרדכי". והגמ' שם לומדת מקור הדין הנז' מהפסוק "ותאמר אסתר למלך בשם מרדכי". מקור הדין של האומר בשם אומרו נלמד ממרדכי, וכך גם הגימטריה "מביא גאולה לעולם" עולה הוא כמנין מרדכי...

עץ חמשים אמה?

"ותאמר לו זרש אשתו וכל אוהביו יעשו עץ גבוה חמשים אמה ובבוקר אמור למלך ויתלו את מרדכי עליו" (מגילת אסתר פ"ה פסוק יד)

מהו ראו אוהביו של המן לייעץ לו שיעשה עץ בגובה חמשים אמה בדווקא, מה 'לא טוב' עץ בגובה ארבעים אמה, ואם כבר הולכים על גדול, מאה אמה שיהיה, מכובד יותר, לא כך?

נראה לומר הנה עץ בגימטריה = 160 בצירוף חמשים אמה עולה המספר 210

והנה עבד עברי שחפץ לשרת את אדונו ולא לצאת לחופשי בשנה השביעית, כתוב בתורה שרוצעים את אזנו במרצע (משפטים פ"כא פ"ו) ובשם הגאון מוילנא מביאים שהנה "מרצע" בגימטריה 400 אומר הקב"ה אמרתי לאברהם אבינו: "ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה", אך הורדתי מהארבע מאות שנה מאה תשעים שנה כמנין קץ ונותרו רק מאתיים ועשר שנים של שעבוד, ואתה - העבד מוסיף שוב על העבדות?! - תקבל את ענשך מהמרצע שמנינו ארבע מאות! ע"כ משם הגאון.

ואם כך מתפרש היטב מה שיעצו אוהביו של המן לעשות עץ חמשים אמה, להורות שהעם העברי לא סיים את מסכת גלותו, ועץ + 50 אמה עולה 210

אולם אחרי שראו שהמן החל לפול לפני מרדכי, אמרו לו יועציו של המן, "אם מזרע היהודים מרדכי אשר החלות לנפל לפניו לא תוכל לו כי נפול תפול לפניו" (שם פ"ו פסוק יג)

לנפל בגימטריה = 190 וכן "כי נפל" = 190, באים הם לאמר לו, אם התחלת אפילו במעט ליפול תחת מרדכי, הרי שגלות ישראל כנראה הסתיימה, והאלוקים קיצץ מגלותם את המאה תשעים שנה, ולכך גם תיפול לפניו עד הסוף.

וזש"כ במגילה (פרק 1 פסוק 1) "כי המן בן המדתא האגגי צרר כל היהודים חשב על היהודים לאבדם והפל פור הוא הגורל להםם ולאבדם"

"חשב על היהודים" = כמנין בגלותיהם = 490, שעם ישראל נידון להשלים את שנות הגלות. ולכן חשב המן להםם ולאבדם היוצא בגימטריה 210 שכן עם ישראל לא השלימו את מסכת הגלות שהוטלה עליהם ולכן מזלם ירו, ובכוחו להזיקם.

כולל הפקדתי שומרים אוסף מתנות לאבינים לאחד מחשובי האברכים, שנקלע למצב קשה, משפחה המונה למעלה מעשרה נפשות כ"ו, ומחולק ביום פורים עצמו. אפשר ליצור קשר במייל הנז'.

או מתקשרים לנדרים פלוס בטלפון- 03-7630585 מקישים שלוחה-1085 ובתפריט הקש 5 לכולל הפקדתי שומרים מוצאי שבת חצות לילה.

עד דלא ידע

בגמ' מגילה ז: אמר רבא מיחייב איניש בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, והובא בשו"ע או"ח סי' תרצה ס"ב. ובמג"א שם פירש מש"כ שם הרמ"א "שישתה יותר מלימודו", שיש אומרים שהכוונה עד שלא ידע לחשב שהגימטריה של 'ארור המן' ושל ברוך מרדכי שווה, כי שניהם עולים תק"ב. וכך הובא במהרי"ל, הלכות פורים עיי"ש. אם נחשב את הפער בין ארור - 407 לברוך - 228 עולה המספר 179 כמנין "ונהפוך הוא" המוזכר בפסוק שם פ"ט פסוק א' "ביום אשר שברו איבי היהודים לשלוט בהם ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשנאייהם". הוראה היא למבוססים, אם היפכתם בין ארור המן לברוך מרדכי, בזה קיימתם את המצוה.

ראשי תיבות סופי תיבות וגימטריות נוספות

המן בן המדא = 597 כמנין הפסוק - בתהילים פרק כב-ט: גל אל ה' יפלטו יצילוהו כי חפץ בו: = 597 וכך גם ראשי התיבות של הפסוק מעלות את השם אגני - גל אל ג' יפלטוהו (שם ה' נכתב בכל האותיות כידוע) וכך גם גימטריה של גול אל ה' (שם הויה) עולה 95 כמנין המן.

כמו כן כתוב במגילה - ויתאפק המן ויבוא אל ביתו וישלח ויבא את אהביו ואת זרש אשתו: (שם פ"ה פ"י) המילה ויתאפק עולה בגימטריה "המן בן המדתא"

[אסתר פרק ט-יג]: ותאמר אסתר אם על המלך טוב ינתן גם מחר ליהודים אשר בשושן לעשות כדת היום ואת עשרת בני המן יתלו על העץ:

המן רצה להרוג את עם ישראל, אלא שקרה ההיפך תלו את בניו. בגימטריה בני ישראל = 603 כך גם "בני המן יתלו"

המן מרומז בראשי תיבות בתורה:

[בראשית פרק לב-יב]: הצילני נא מיד אחי מיד עשו כי ירא אנכי אתו פן יבוא והכני את על בני:

בפסוק זה מרומז המן בראשי תיבות, כאומר יעקב הציל את בני מידי המן, והמילים "כי ירא אנכי" יוצא בגימט' עם שה"כ, מורדכי היהודי, דהיינו בזכות מה נצלו בזכות 'הירא אנכי' יר"ש של מרדכי.

המן בן המדתא האגני = 619

מורדכי היהודי בן יאיר = 593

בצירוף שם הויה הגלוה למרדכי עולה = 619. ללמדך שכל הצלחת מרדכי וממילא מפלת המן, לא משום כוחו של מרדכי, כי עם בפיו ובתפילתו להקב"ה.

המן מרומז כמה פעמים בסופי תיבות במגילה:

[אסתר פרק ג-ח]: ויאמר המן למלך אחשוורוש ישנו עם אחד מפזר ומפרד בין העמים בכל מדינות מלכותך ודתיהם שנות מכל עם ואת דתי המלך אינם עשים ולמלך אין שוה להניח:

"אין שוה להניחם" סופי תיבות המן.

למי אין שווה להניחם להמן, וכך גם מרומז בגימטריה. המן בגימטריה המלך, זה שאומר המן, ולמלך אין שווה להניחם.

[אסתר פרק ח-יז]: ובכל מדינה ומדינה ובכל עיר ועיר מקום אשר דבר המלך ודתו מגיע שמחה וששון ליהודים משתה ויום טוב.

שמחה וששון ליהודים משתה בגימטריה = 1865 כמנין קריאת מגילת אסתר. ז"א מהי עיקר השמחה ליהודים בימי הפורים קריאת המגילה.

[אסתר פרק ט-כב]: כימים אשר נחו בהם היהודים מאויביהם והחדש אשר נהפך להם מיגון לשמחה ומאבל ליום טוב לעשות אותם ימי משתה ושמחה ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים:

[ירמיה פרק ה-טו]: הני מביא עליכם גוי ממרחק בית ישראל נאם י"י גוי איתן הוא גוי מעולם הוא גוי לא תדע לשנו ולא תשמע מה ידבר:

המן האגני מרומז בראשי תיבות. שים לב למשמעות הפסוק עצמו. נבואה שהתגשמה.

מאמר מחשבה - אוהבים שהם חכמים

ויספר המן לזרש אשתו ולכל אהביו את כל אשר קרהו ויאמרו לו חכמיו וזרש אשתו: אם מזרע היהודים מרדכי אשר החלות לנפל לפניו לא תוכל לו כי נפול תפול לפניו: (שם פ"ו פסוק יג)

בתחילה מכנה בעל המגילה את מקורביו של המן בשם "אוהביו" ותיכף מכנה בשם "חכמיו" מה פשר הדבר.. על דרך הוורט חשבתי לומר: אנשים אוהבים מאן דהו, כל עוד הוא בעל השפעה ויכולת כך שהם גם נהנים ממנו, אולם ברגע שאותו "אהוב" מתחיל לרדת ממעמדו, -מאנשים אוהבים הם הופכים להיות חכמים, לסובב אותו בדברים, למה הוא נפל? וכמה הוא שווה עכשיו?!...אוהבים הם כבר לא..

זה על דרך הוורט אבל לאמתו של דבר חז"ל עמדו בהערה זו ומכח אותה סתירה, מסיק רבי יוחנן (מגילה טז.) בזה"ל "קרי להו אוהביו וקרי להו חכמיו? אמר רבי יוחנן: כל האומר דבר חכמה, אפילו באומות העולם - נקרא חכם".

ועל אתר עולה השאלה, לשם מה הוכרח רבי יוחנן להעלות את דבריו מכת הסתירה בין המקראות, הלא די בכך שהפסוק מכנה אותם בתואר "חכמיו" כדי להוכיח שהאומר דבר חכמה נקרא חכם? בשאלה זו ראיתי שעמד כבר הרש"ש שם.

ובכלל יש להעיר הנה התואר חכם מוענק כמה וכמה פעמים בדברי התורה לחכם מאומות העולם, כגון "ויקרא גם פרעה לחכמים", או בעובדיה הנביא "והאבדתי חכמים מאדום" ומה ראה ר"י במגילת אסתר מה שלא כתוב במקומות הללו.

ותורף דברי הרש"ש בישבו הערה: עיקר חידושו של ר"י הוא, שהאומר דבר חכמה פעם אחת כבר ראוי לתואר חכם, אף באדם מאומות העולם, ולכך הביא ראיה נפלאה מן הפסוק שבתחילה הכתיר אותם בשם 'אוהביו' הרי שלא היו חכמים, ואחר כך כשהשיבוהו "אם מזרע היהודים מרדכי" - מוכח דבר חכמה אחד כבר השתנה תוארם בהמשך הפסוק לחכמיו עיי"ן שם.

אלא שיש להעיר, מה החכמה הגדולה בעצת אוהביו וזרש אשתו שנתנו להמן, ובכלל במקום שיעודדו אותו יחזקו אותו, אומרים לו חכמיו, נפול תפול, ההיפך הגמור, מלעודד אדם שנמצא במשבר כלשהו..

ולענין יתכן ליישב בדרך נוספת. החכמה הגדולה ביותר, היא לעשות חלוקה ברורה, בין הרצוי למצוי. זאת אומרת אדם שואף להגיע רחוק ולהצליח, אבל לא כל מה שהוא רוצה כך גם קורה, וכשקורה את ההיפך, הוא מדחיק את המצב 'הלא טוב' ותולה שזה רק משהו ארעי שיחלוף לו, הרגש המשתדל של 'להצליח' גובר על ההגיון השקול האומר לאדם הזהר אתה נופל! תשנה דרך תשנה מסלול.. אבל הוא 'נאמן' לרגש המזויף וממשיך לצעוד לעבר תהום הנפילה..בשונה מכך, אדם חכם עם זאת שנמצא במצב המנוגד למה שהיה מצפה, יודע לשקול את הדברים, ולא להסחף אחרי הרצונות שלו, בשביל זה צריך להיות חכם, להפריד בין הרגש ובין השכל, בין מה שהאדם שואף ובין המצב האמתי שהוא נמצא בו...

ומקורביו של המן עם זאת שהיו שותפים להצלחתו ומן הסתם גם נהנו מכך, אבל ידעו לעשות את ההפרדה, בין מה שהיו רוצים למה שבאמת קורה..ולכך מכתיר אותם בעל המגילה לאנשים חכמים.

לפול יפה בענין "סעודת אחשוורוש"

שאלו תלמידיו את רבי שמעון בן יוחאי מפני מה נתחייבו שונאיהן של ישראל שבאותו הדור כליה אמר להם אמרו אתם אמרו לו מפני שנהנו מסעודתו של אותו עי"ש. ויש לדעת אם אכלו עם ישראל בסעודת אחשוורוש נבילות וטרפויות כי אז סיבת הגזירה משום איסור האכילה, ומה טעם נקט בגמ' שם משום "שנהנו מסעודתו של אחשוורוש" ואם אוכל כשר הונח לפניהם, מה איסור יש בדבר.

ולפום רהיטא נלענ"ד ליישב דהנה עיקר איסור באכילת דברים האסורים אינו משום עצם האכילה, אלא מחמת ההנאה הנגרמת מזה, ראייה לדברים מהגמ' קידושין מג. שם מובאת שיטת שמאי הזקן באדם הממנה שליח לעשות דבר עבירה בשליחותו, שחייב המשלח ולא השליח, ולא כשיטת חכמים שאין שליח לדבר עבירה. ורבה שם מסייג את שי' שמאי הזקן באופנים מסויימים, כמו באופן שממנה שליח שיאכל דבר עבירה (כגון חלב) דאין המשלח מתחייב (גם לשי' שמאי) אלא השליח מהטעם "שלא מציוו זה נהנה וזה מתחייב" עיי"ן שם.

ובעונג יום טוב (סי' קי"ג ד"ה אלא) וברכת שמואל (שם סימן כ') כתבו לבאר הסברא בזה, כשם שלא שייך שליחות על קיום מצות תפילין כיון דהוי מצוה שבגופו וחייב להניח תפילין בגופו ולא מהני גופו של השליח, ה"נ כשהעבירה הוי הנאת הגוף א"א ליחס את האיסור למשלח, דהאיסור הוא מה שהגוף נהנה וכאן גוף המשלח לא נהנה עי"ש.

הרי עולה מדבריהם, דעיקר איסור אכילת נוי"ט הוא משום ההנאה שיש בדבר ואם כך מובן היטב מה שנקט בגמ' מגילה "מפני שנהנו" דהוא גוף איסור אכילת דבר איסור.

קריאה נרגשת לעמך בית ישראל

מוסדות הפקדתי שומרים מחזיקה ב"ה שני כוללים בעיר בית שמש וכשלושים אברכים. האחת כולל חצות לילה ובו לומדים האברכים מחצות לילה עד עלות השחר, לילה בלילה. וכן כולל מוצאי שבת בו עוסקים למעלה מעשרים אברכים בסוגיות מסכת שבת בעיון רב עד מסקנת ההלכה. בנוסף למספר שיעורים שבועיים הנמסרים ברחבי העיר בית שמש ע"י ראש הכולל אם בהשקפה, פרשת שבוע, הלכה וגמרא.

הוצאות בחודש גדולות מאד, לכן אנו מבקשים מכל יהודי שיש בידו, אנא עזור להחזיק בידי התורה הקדושה, להירתם ולעזור כפי יכולתך בהחזקת הכוללים. ואחד מן האברכים יקדיש את לימודו להצלחתך ובני משפחתך.

ליצירת קשר - פורטים נוספים

במייל - chazot20@gmail.com

השבוע נטלו את הוצאות הגיליון הנדיבים:

ידידנו האחים היקרים לבית משפחת אוהיון - מבית רשת מחסני מיזוג

מר אבי בן מזל - מר אופיר בן מזל

הקב"ה ישפיע עליהם שפע רב על כל הסיוע שמושיטים לכולל ופעולותיו, להם וכל בני המשפחה עליה ברחמיך ובגשמיות ובריאות איתנה לכל בני המשפחה.

דרוש אדם שיתרגם את העלון לאנגלית פרטים במייל הנזכר.